

POSTANOWIENIE

Dnia 24 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Tomczyk

w sprawie **S. C.**

skazanego z art. 174 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu 24 marca 2025 r., na posiedzeniu bez udziału stron,

kasacji obrońcy skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy

z 28 maja 2024 r., sygn. akt IV Ka 288/24,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Bydgoszczy

z 10 stycznia 2024 r., sygn. akt IX K 363/23,

p o s t a n o w i ł:

I. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;

II. obciążyć skazanego kosztami postępowania kasacyjnego.

[J.J.]

UZASADNIENIE

S. C. został oskarżony o to, że

w dniu 16.01.2023 r. kierując pojazdem marki B. nr rej. [...] spowodził bezpośrednie niebezpieczeństwo katastrofy w ruchu lądowym w ten sposób, że poruszając się ulicami [...], wielokrotnie wjeżdżał na chodnik dla pieszych, czym zmuszał ich do gwałtownej ucieczki, a ponadto pomimo wydania przez uprawnionego do kontroli ruchu drogowego sygnału zatrzymania, to jest policjanta

jadącego pojazdem oznakowanym z włączonymi sygnałami świetlnymi i dźwiękowymi, nie zatrzymał się do kontroli i kontynuował jazdę, przy czym prowadził pojazd pomimo zakazu kierowania pojazdami mechanicznymi obowiązującym od dnia 01.12.2016 r. do 03.08.2025 r. orzecznym przez Sąd Rejonowy w Bydgoszczy,

tj. o przestępstwo z art. 174 § 1 k.k. w zb. z art. 244 k.k. w zb. z art. 178b k.k. w zw. z art. 11 § 2k.k.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy wyrokiem z 10 stycznia 2024 r, sygn. akt IX K 363/23, orzekł:

„I. oskarżonego S. C. uznaje za winnego tego, że w dniu 16.01.2023 r. prowadząc pojazd marki B. o numerze rejestracyjnym [...], spowodował bezpośrednio niebezpieczeństwo katastrofy w ruchu lądowym w ten sposób, że uciekając przed pościgiem policyjnym ulicami [...], kilkakrotnie wjeżdżał na chodnik dla pieszych, czym zmuszał pieszych do gwałtownej ucieczki przed nadjeżdżającym pojazdem, a ponadto pomimo wydania przez uprawnionego do kontroli ruchu drogowego funkcjonariusza policji, poruszającego się pojazdem oznakowanym, polecenia zatrzymania pojazdu przy użyciu sygnałów świetlnych i dźwiękowych, nie zatrzymał niezwłocznie pojazdu i kontynuował jazdę, przy czym prowadził powyższy pojazd pomimo zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych obowiązującego od dnia 01.12.2016 r. do 19.02.2018 r., od dnia 07.03.2018 r. do dnia 10.12.2018 r., oraz od dnia 27.07.2022 r., a koniec z dniem 03.08.2025 r., orzecznym wyrokiem Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 21 lipca 2015 roku. sygn. akt IV K 439/15, przy czym czynu tego dokonał w ciągu 5 lat po odbyciu w okresie od 11.12.2018 r. do 25.07.2019 r. co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności orzeczonej przez Sąd Rejonowy w Bydgoszczy wyrokiem Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 18 czerwca 2018 r., sygn. akt II K 216/18. za przestępstwo z art. 244 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., tj. przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. występku z art. 174 § 1 k.k. w zb. z art. 244 k.k. w zb. z art. 178b k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to w myśl art. 11 § 3 k.k. na podstawie art. 174 § 1 k.k. wymierza jemu karę 3 (trzech) lat pozbawienia wolności;

2. przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. na podstawie art. 42 § 1 k.k. oraz art. 43 § 1 k.k. orzeka wobec oskarżonego S. C. środek kamy w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 7 (siedmiu) lat;
3. przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. na podstawie art. 43b k.k. orzeka wobec oskarżonego S. C. podanie wyroku do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie jego treści w serwisie internetowym [...].pl.
4. przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. na podstawie art. 43a § 2 kodeksu karnego zobowiązuje oskarżonego S. C. do zapłaty świadczenia pieniężnego w wysokości 6000 (sześć tysięcy) złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej;
5. przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. na podstawie art. 63 § 1 k.k. zalicza oskarżonemu S. C. na poczet orzeczonej w pkt 1 niniejszego wyroku kary pozbawienia wolności okres tymczasowego aresztowania w sprawie od dnia 16.01.2023 roku, godz. 12:05 do dnia uprawomocnienia się wyroku, przyjmując, że jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się jednemu dniowi kary pozbawienia wolności;
6. zwalnia oskarżonego od uiszczenia opłaty i ponoszenia kosztów sądowych obciążając nimi Skarb Państwa.”

Apelacje od tego wyroku wnieśli obrońcy S. C. .

Adw. J. S. zaskarżył wyrok „w części dotyczącej orzeczenia a nadto w ramach przyjętej kwalifikacji jak i opisie czynu wskazaniu, iż czyn oskarżonego jest m.in. przestępstwem z art. 174 § 1 kk jak i karze pozbawienia wolności opartej o przyjęcie tej kwalifikacji karnej i środach karnych orzeczonych wobec oskarżonego M. P. (wydaje się to być omyłką pisarską – uwaga SN) podnosząc względem orzeczenia Sądu w oparciu o treść art. 427 § 1 oraz 438 pkt 1 i 3 kpk,

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku w zakresie ustalenia sprawstwa oskarżonego S. C. w popełnieniu czynu kwalifikowanego podług art. 174 § 1 kk - przez przyjęcie błędne iż okoliczności sprawy nakazują uznać, że wymieniony tego czynu dopuścił się, podczas gdy to, że oskarżony prowadził pojazd z nadmierną prędkości, wjeżdżał na chodniki dla pieszych, przy faktycznym rozciągnięciu w czasie (jazdy) tych jednostkowych zdarzeń - które same z siebie są wyłącznie wykroczeniami”.

Formułując cytowany zarzut wniosł o:

„- zmianę zaskarżonego wyroku przez wyeliminowanie z opisu i kwalifikacji prawnej czynu zarzucanego oskarżonemu S. C. okoliczności jak i kwalifikacji prawnej z art. 174 § 1 kk i zmianę dalszą zaskarżonego wyroku, poprzez orzeczenie w oparciu o treść art. 244 kk – kary 1 roku pozbawienia wolności, orzeczenie zdecydowanie niższej nawiązki oraz niższego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych a także wyeliminowanie – uchylenie wyroku w jego pkt 3 i nie orzekanie o wskazanym tamże środku.”

Adw. J. O. zaskarżył wyrok w całości, zarzucając:

„1. naruszenie przepisów prawa procesowego, mające wpływ na treść orzeczenia, mianowicie przepisu art. 424 § 1 i 2 k.p.k., poprzez nienależyte uzasadnienie zaskarżonego wyroku, uniemożliwiające de facto merytoryczną obronę i wywiedzenie zarzutów apelacyjnych, tj. 1) brak należytego wyjaśnienia jakie fakty i dlaczego Sąd uznał za wiarygodne, a jakie za niewiarygodne, 2) brak wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku, 3) brak rozważań w przedmiocie strony przedmiotowej i podmiotowej zarzucanych oskarżonemu czynów;

2. naruszenie przepisów prawa procesowego, mające wpływ na treść orzeczenia, mianowicie przepisu art. 7 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.p.k. polegające na dowolnej, a przez to niewłaściwej ocenie zgromadzonego materiału dowodowego, bez uwzględniania wskazań wiedzy, zasad logiki oraz doświadczenia życiowego, mianowicie niezasadnej odmowie przyznania waloru wiarygodności wyjaśnieniom oskarżonego w części, w której negował on swoje sprawstwo za czyn z art. 174 § 1 k.k., w sytuacji gdy pozostały zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie przesądził ponad wszelką wątpliwość o winie oskarżonego za zarzucany czyn spowodowania bezpośredniego niebezpieczeństwa katastrofy w ruchu lądowym, w szczególności co do zamiaru jego popełnienia przez oskarżonego lub przynajmniej godzenia się na wystąpienie skutków, o których mowa ww. przepisie;

3. naruszenie przepisów prawa procesowego, mające wpływ na treść orzeczenia, mianowicie przepisu art. 7 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k., polegające na przekroczeniu zasady swobodnej oceny dowodów, a przez to dokonanie jej w sposób dowolny, w szczególności poprzez ocenę materiału dowodowego w sposób

niezgodny z zasadami logiki, wskazaniemi wiedzy i doświadczenia życiowego, a przez to nieuwzględnienie istotnych fragmentów wyjaśnień oskarżonego i okoliczności przemawiających jednoznacznie na jego korzyść, a nadto na poczynieniu błędnego założenia, że samo prowadzenie pojazdu z nadmierną prędkością oraz m.in. kilkukrotna jazda chodnikiem przy jezdni a priori skutkowałą koniecznością przypisania oskarżonemu sprawstwa czynu z art. 174 § 1 k.k. w typie umyślnym, w sytuacji gdy dla prawidłowej oceny prawnokarnej zdarzenia konieczne było: 1) przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków (innych uczestników ruchu drogowego, w tym świadka wskazanego w treści wniosku z dnia 29 grudnia 2023 r., którzy zagrożeni byli wystąpieniem skutków ewentualnej katastrofy w ruchu lądowym) oraz 2) przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z dziedziny techniki samochodowej, ruchu drogowego, rekonstrukcji kolizji, wypadków i zdarzeń drogowych na okoliczność m. in.: 1) techniki jazdy oskarżonego, 2) panowania przez niego nad pojazdem, 3) ewentualnych skutków zdarzenia drogowego i bezpośredniości zagrożenia spowodowania katastrofy w ruchu lądowym;

4. naruszenie przepisów prawa procesowego, mające wpływ na treść orzeczenia, mianowicie przepisu art. 7 k.p.k. w zw z art. 366 § 1 k.p.k. polegające na bezkrytycznym uznaniu za spójne i logiczne zeznań świadków: A. L., B. L., R. B., P. Ż., D. P., Ł. M., K. C., Ł. K. oraz M. M. w kontekście możliwości przypisania oskarżonemu sprawstwa czynu z art. 174 § 1 k.k. w sytuacji gdy w ich treści na przestrzeni całego postępowanie ujawniły się liczne rozbieżności, skutkujące de facto brakiem możliwości przyjęcia za udowodnionej okoliczności ilości osób (pieszych) przebywających na chodnikach i w pobliżu skrzyżowań, którymi przemieszczał się oskarżony, w szczególności przy R. w B., w momencie pościgu za oskarżonym, a tym samym stopnia bezpośredniości zagrożenia katastrofą w ruchu lądowym;

5. błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia, będący pochodną naruszeń prawa procesowego, o których mowa wyżej, polegającym na błędnym ustaleniu sprawstwa zarzucanego oskarżonemu czynu z art. 174 § 1 k.p.k. w sytuacji gdy nie poczyniono należytych ustaleń faktycznych co do znamion strony przedmiotowej i podmiotowej czynu, w

szczegółności w zakresie rzekomej bezpośredniości niebezpieczeństwa spowodowania katastrofy w ruchu lądowym przez oskarżonego oraz kwestii umyślności działania oskarżonego i postaci zamiaru.”

Na wypadek nieuwzględnienia powyższego, zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

„6. naruszenie przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu, tj. błędne zastosowanie przepisu art. 174 § 1 k.k. w sytuacji, gdy prawnokarna ocena zachowania oskarżonego biorąc pod uwagę zgromadzony materiał dowodowy uzasadniała przyjęcie, że oskarżony w przebiegu zdarzenia w dniu 16 stycznia 2023 r. dopuścił się szeregu jednostkowych wykroczeń penalizowanych na podstawie art. 86 § 1 k.w.;

W dalszej kolejności:

7. rażącą niewspółmierność (zbytnią surowość) wymierzonej kary oraz środków karnych, w sytuacji gdy należyte uwzględnienie dyrektyw ich wymiaru oraz stopnia społecznej szkodliwości popełnionego przestępstwa uzasadniała wymierzenie kar i środków karnych w znacząco łagodniejszym wymiarze.”

Przy tak sformułowanych zarzutach wniósł o:

„1. dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów wymienionych w piśmie z dnia 29 grudnia 2023 r. na okoliczności objęte złożonym wnioskiem;

2. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez:

1. wyeliminowanie z opisu czynu znamion przestępstwa polegającego na spowodowaniu bezpośredniego zagrożenia katastrofy w ruchu lądowym;

2. wyeliminowanie z podstawy prawnej skazania przepisu art. 174 § 1 k.k.;

3. przyjęcie za podstawę prawną skazania przepisu art. 244 k.k. w zb. z art. 178b k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

4. wymierzenie kar i środków karnych w znacznie łagodniejszym wymiarze.”

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy wyrokiem z 28 maja 2024 r., sygn. akt IV Ka 288/24, utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Kasację od tego wyroku wniósł obrońca skazanego, zaskarżając go w całości. Zarzucił on:

„1. rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, mające istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, mianowicie art 457 § 3 k.p.k. i art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 174 § 1 k.k. polegające na przeprowadzeniu nieprawidłowej

kontroli instancyjnej, wyrażającej się w zaniechaniu należytego rozważenia zarzutu naruszenia prawa materialnego, podniesionego w treści apelacji, a mianowicie zarzutu niewłaściwego zastosowania przepisu art. 174 § 1 k.k. w sytuacji, gdy prawnokarna ocena zachowania oskarżonego biorąc pod uwagę zgromadzony materiał dowodowy uzasadniała przyjęcie, że oskarżony w przebiegu zdarzenia w dniu 16 stycznia 2023 r. dopuścił się szeregu jednostkowych wykroczeń, które winny być penalizowane na podstawie art. 86 § 1 k.w., zaś na gruncie prawnokarnym oskarżony swoim działaniem wyczerpał jedynie znamiona przestępstwa z art. 244 k.k. w zb. z art. 178b k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;

2. rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, mające istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, mianowicie przepisów art 457 § 3 k.p.k. i art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 2 § 2 k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 kpk oraz art. 366 § 1 k.p.k. i art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. polegające na nienależytym rozważeniu podniesionych w apelacji zarzutów i zaaprobowaniu wymienionych poniżej uchybień pomimo ich wytknięcia w apelacji, tj. zarzutów:

1. naruszenia przepisów prawa procesowego, mającego wpływ na treść orzeczenia, mianowicie przepisu art. 7 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.p.k., polegającego na dowolnej, a przez to niewłaściwej ocenie zgromadzonego materiału dowodowego, bez uwzględniania wskazań wiedzy, zasad logiki oraz doświadczenia życiowego, mianowicie niezasadnej odmowie przyznania waloru wiarygodności wyjaśnieniom oskarżonego w części, w której negował on swoje sprawstwo za czyn z art. 174 § 1 k.k., w sytuacji gdy pozostały zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie przesądził ponad wszelką wątpliwość o winie oskarżonego za zarzucany czyn spowodzenia bezpośredniego niebezpieczeństwa katastrofy w ruchu lądowym w typie umyślnym;

2. naruszenia przepisów prawa procesowego, mającego wpływ na treść orzeczenia, mianowicie przepisu art. 7 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k., polegające na przekroczeniu zasady swobodnej oceny dowodów, a przez to dokonanie jej w sposób dowolny, w szczególności poprzez ocenę materiału dowodowego w sposób niezgodny z zasadami logiki, wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego, a przez to nieuwzględnienie istotnych fragmentów wyjaśnień oskarżonego i okoliczności przemawiających jednoznacznie na jego korzyść, a nadto na

poczynieniu błędnego założenia, że samo prowadzenie pojazdu z nadmierną prędkością oraz m.in. kilkukrotna jazda chodnikiem przy jezdni a priori skutkowałą koniecznością przypisania oskarżonemu sprawstwa czynu z art. 174 § 1 k.k. w typie umyślnym, w sytuacji gdy dla prawidłowej oceny prawnokarnej zdarzenia konieczne było m. in. przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z dziedziny techniki samochodowej, ruchu drogowego, rekonstrukcji kolizji, wypadków i zdarzeń drogowych;

3. naruszenia przepisów prawa procesowego, mającego wpływ na treść orzeczenia, mianowicie przepisu art. 7 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.p.k. polegające na bezkrytycznym uznaniu za spójne i logiczne zeznań świadków: A. L., B. L., R. B., P. Ż., D. P., Ł. M., K. C., Ł. K. oraz M. M. w kontekście możliwości przypisania oskarżonemu sprawstwa czynu z art. 174 § 1 k.k. w sytuacji gdy w ich treści na przestrzeni całego postępowanie ujawniły się liczne rozbieżności, skutkujące de facto brakiem możliwości przyjęcia za udowodnionej okoliczności ilości osób (pieszych) przebywających na chodnikach i w pobliżu skrzyżowań, którymi przemieszczał się oskarżony, w szczególności przy R. w B., w momencie pościgu za oskarżonym, a tym samym bezpośrednio zagrożenia katastrofą w ruchu lądowym”

i wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Analiza kasacji daje podstawę do wyrażenia poglądu, iż podniesione w niej zarzuty sprowadzają się do błędnego – zdaniem obrońcy - zastosowania do czynu przypisanego S. C. art. 174 § 1 k.k. Są one *de facto* zarzutami apelacyjnymi nieznacznie zmodyfikowanymi i przeredagowanymi dla sprostania wymogom art. 523 § 1 k.p.k. i były przedmiotem oceny oraz analizy Sądu drugiej instancji. W ramach nadzwyczajnego środka zaskarżenia jego autor neguje dokonaną zarówno przez Sąd pierwszej instancji, jak i przez Sąd Odwoławczy interpretację treści art. 174 § 1 k.k., w kontekście wyczerpania znamion wskazanego występkę przez zachowanie skazanego. Zabieg tego rodzaju wymaga wykazania, że sąd

odwoławczy albo nie rozpoznał odpowiedniego zarzutu apelacyjnego, albo też wyraził lub zaakceptował błędny pogląd prawny, wspierając go nietrafną argumentacją. Do takiej sytuacji w rozpoznawanej sprawie jednak nie doszło.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy w pisemnych motywach swego rozstrzygnięcia bardzo szczegółowo i wnikliwie odniósł się bowiem do kwestii kwalifikacji prawnej czynu z art. 174 § 1 k.k. przypisanego skazanemu, a swoje stanowisko należycie i wyczerpująco uzasadnił, czyniąc tym samym zadość wymogom określonym w art. 457 § 3 k.p.k. i art. 433 k.p.k. W szczególności wskazał też przesłanki, które doprowadziły do przekonania, że zachowanie S. C. wyczerpało znamiona przestępstwa określonego w art. 174 § 1 k.k.

Powielenie w kasacji zarzutów i argumentacji, które wcześniej zostały już sformułowane w zwykłym środku odwoławczym, może być skuteczne tylko wtedy, gdy sąd odwoławczy nie rozpozna zarzutów w ogóle bądź rozpozna zarzuty nienależycie i nie odniesie się do nich w uzasadnieniu swego orzeczenia stosownie do wymagań określonych w treści art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § k.p.k. Tymczasem, skarżący powtórzył apelacyjne twierdzenia negujące wyczerpanie przez skazanego znamion przestępstwa z art. 174 k.k. W istocie obrońca domaga się zatem od Sądu Najwyższego przeprowadzenia „trzecioinstancyjnej” kontroli, po przedstawieniu własnej wersji oceny ustaleń faktycznych. Zdaniem Sądu Najwyższego taki zabieg, nie może zapewnić skuteczności nadzwyczajnego środka zaskarżenia. Jak bowiem wynika z części motywacyjnej zaskarżonego kasacją wyroku – co należy raz jeszcze wyraźnie wyartykułować - skazany stwarzał sytuacje, w których sprowadzał realne i bezpośrednie niebezpieczeństwo różnym grupom pieszych, w tym co najmniej dwukrotnie grupom kilkunastoosobowym. To prawidłowe ustalenie jest kasacyjnie niewzruszalne, a jednocześnie uzasadnia przyjętą przez oba Sądy kwalifikację prawną. Tym samym jako oczywiście bezzasadną czyni przeciwną narrację skarżącego o dokonaniu przez S. C. kilku wykroczeń.

Z przytoczonych powodów Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[J.J.]

[r.g.]

